

Inhoud

Van de praeses	4
Rector Latijnse school op de vlucht (uit Amphora; Lucia Thijssen)	5
Andere tijden: terugblik (Joost van Rossum)	7
Rectori salutem (Jan van Weeren)	9
Rees am Rhein, stukjes verleden in het heden (Els van Dijk-Schrijvers).....	12
Mijn Haganumtijd (Arnold van Overeem)	16
School (Ifke Brunings-van Leeuwen) ,	24
Mijn herinneringen aan het Haganum 1954 – 1961 (Gerrit van der Meij).....	26
Een verstekeling (Suus Regehr-Lederer)	29
Aan tafel met... meneer Wubbolts.....	31
Mortui	34
Uitslag zoekplaatje Socialiter Nr. 40	35
Zoekplaatje Nr. 41	36
Colofon	37

Van de praeses

Stein van Trommel (e.e. 2020)

Terwijl we dit nummer samenstellen, nadert onze langverwachte reünie met snelheid. Echter, wanneer dit blad uw handen bereikt, zal onze reünie reeds een levendige herinnering zijn geworden. Desalniettemin biedt dit nummer een scala aan boeiende artikelen die de geest van onze geliefde school en ons gedeelde verleden vangen. Ik zal er een paar toelichten:

Het eerste artikel komt uit het blad ‘Amphora’ van de Vereniging Vrienden van het Gymnasium. Het artikel bevat het verhaal van een illustere oud-rector van de Latijnse School in de 16e eeuw, Willem van de Voldersgracht. Als hij geconfronteerd wordt met opkomende kritiek op de katholieke kerk en zijn betrokkenheid bij de reformatie, slaat hij op de vlucht...

In “Rectori Salutem” deelt Jan van Weeren (e.e. 1965) zijn herinneringen aan de zachtmoedige rector Arie van Duyvendijk. Deze anekdotes belichten de humor en tolerantie van de rector, ondanks uitdagingen zoals watergevechten in de klas, incidenten op het schoolplein, en zelfs een onvergetelijke tekenwedstrijd.

In “Rees am Rhein, stukjes verleden in het heden” vertelt Els van Dijk-Schrijvers (e.e. 1969) over de stad Rees am Rhein, waar twee stukjes geschiedenis met de Tweede Wereldoorlog verbonden zijn. Er worden persoonlijke connecties met de stad

beschreven, waaronder de aanwezigheid van een familielid in een dwangarbeiderskamp en de zoektocht naar informatie over de Canadese vader van haar man.

Ook hebben wij wederom een stukje uit de Spectemur Agendo met de befaamde “Aan tafel met...” rubriek waarbij huidige docenten van het Haganum geïnterviewd worden door leerlingen. Dit keer is meneer Wubbolts, gym-docent, aan de beurt. Hij vertelt over zijn keuze om gymleraar te worden, werken op een gymnasium, en zijn favoriete vakken op school. Ook deelt hij grappige en vreemde momenten uit zijn schooltijd

De uitslag van het zoekplaatje uit nummer 40 is bekend en wederom hebben wij een nieuw zoekplaatje voor u klaargelegd, een foto met bekende en onbekende klasgenoten, waarvoor we uw hulp vragen om de ontbrekende namen in te sturen. Uw inzending kan 24/7 naar het e-mailadres van de redactie (redactie@socialiter.nl) worden gestuurd!

Rector Latijnse school op de vlucht

Beste lezers,

De redactie werd op dit artikel geattendeerd door een van onze leden. Het artikel betreft een stuk uit Amphora, het verenigingsblad van de vereniging Vrienden van het Gymnasium, geschreven door Lucia Thijssen. Graag willen wij de vereniging bedanken voor het mogen opnemen van dit artikel in ons blad en willen wij Ruben Overmeer bedanken voor het doorsturen van dit stuk. Veel leesplezier!

In 1493 wordt in de Haagse Voldersgracht (nabij de huidige Hema) een kind geboren dat bekend zou worden als Willem van de Voldersgracht, Willem de Volder, Willem van Haghen, Guglielmo Hagiense, Gulielmus Hagiensis, Gulielmus Gnapheus en/of Gulielmus Fullonius. De jonge Hagenaar gaat eerst in Leuven studeren en wordt in 1512 in Keulen bacculaureus. Zijn scherpe en kritische geest raakt spoedig betrokken bij de gebeurtenissen in zijn vaderland. Daar heerst in die jaren Karel V als heer der Nederlanden, koning van Spanje en keizer van het Heilige Romeinse Rijk. Boven de rivieren kent men hem niet en laat hij zich zelden zien. Ook de geestelijke leider, de paus, zit ver weg in Rome, en zijn bisschoppen zijn eveneens voor het merendeel buitenlanders en onbekend bij de Nederlandse bevolking. Waarom zou men deze heren gehoorzamen? Wat weten zij van hetgeen er leeft onder de mensen? En wat weten zij van de handel en wandel van hun priesters? Dat vroeg men zich af in de lage landen.

In 1525 schrijft Desiderius Erasmus dat het grootste deel van de (stedelijke) bevolking in Holland, Zeeland en Vlaanderen zich al bij de reformatie heeft aangesloten. De opstandige gevoelens richten zich tegen de von Habsburgdynastie, tegen de corruptie in

de kerk en met name tegen het sacrament van het altaar (vandaar de naam "sacramentariërs" voor deze groep). Ook de jonge Willem raakt bij de nieuwe geloofsrichting betrokken. Samen met zijn vriend Jan de Bakker (Johannes Pistorius) uit Woerden, een getrouwde expriester, voert hij lange gesprekken, mede over diens bezoek aan Martin Luther in Duitsland. Het tweetal vrienden krijgt veel kritiek en belandt herhaaldelijk in de gevangenis, in Delft, in Leuven en in Den Haag. Doch telkens weer weten ze zich vrij te pleiten.

Anoniem 1596, Haags Historisch museum. Bij de muur voor de Lange Vijverberg staat het schavot waarop misdadigers en ketters werden geëxecuteerd.

Inquisitie in de lage landen

Maar dan besluit heer Karel in 1522 de Spaanse inquisitie ook in de lage landen in te voeren. Het verzet groeit. De stemming wordt grimmiger. En dan wordt het 15 september 1525.

Op de hoek van de Lange Vijverberg en de Kneuterdijk wordt een grote brandstapel gebouwd. Vanuit de Gevangenpoort wordt een man aangesleept. Het is Jan van Woerden alias Jan de Bakker alias Johannes Pistorius. Terwijl de toegestroomde bevolking machteloos toekijkt, maken de vlammen een einde aan zijn leven. Willem de Volder is inmiddels sinds 1522 rector van de Latijnse school in de Haagse Schoolstraat, nabij de Grote Kerk. Ternauwernood is hij aan het lot van zijn vriend ontsnapt. Hij houdt zich tijdelijk rustig, concentreert zich op zijn leerlingen en bezint zich op zijn toekomst. In november 1527 stroomt de Haagse bevolking wederom naar de Plaats en wederom staat er een brandstapel klaar, ditmaal voor een jonge weduwe uit Monnickendam, Wendelmoet Claesdochter. Met opgeheven hoofd gaat ze haar lot tegemoet. "Dat sacrament van jullie is slechts brood, gemaakt van bloem, en die olie is goed om in de sla te doen en om je schoenen mee te poetsen," zegt ze kort voor haar dood. De gewelddadige dood van deze eerste vrouwelijke martelaar in de lage landen maakte diepe indruk, ook op de jonge rector uit de Schoolstraat. Zijn besluit staat vast. Hij gaat het land verlaten. In 1529 verschijnt in Straatsburg zijn biografie van zijn vriend Jan de Bakker. Of hij daar zelf ook woonde?

Acolastus, een bestseller

Nog hetzelfde jaar wordt in Antwerpen een toneelstuk voor scholieren gedrukt: "Acolastus, de filio prodigo comoedia". Dit stuk slaat in als een bom, tussen 1530 en 1585 verschijnen er vijftig herdrukken van, alsmede vertalingen in het Frans, Duits en Engels. Gulielmus Gnapheus is een man van naam als hij zich in 1531 in het Poolse plaatsje Elbing (nu: Elblag) vestigt. Het havenstadje Elbing ligt ongeveer 50 km ten oosten van Danswijck=Dantzig=Gdansk en ligt behalve aan de Oostzee ook aan het grote Droesjnomeer en dichtbij het stadje Holland, in 1297 gesticht door Hollandse ridders, leden van de Duitse orde. De omgeving, het deltagebied van de Weichsel (Wista), met de havensteden Dantzig en Elbing, wordt reeds bewoond door allerlei mensen van Vlaamse, Zeeuwse, Hollandse en Friese afkomst die in het kielzog van Duitse orderidders en religieuze orden in de 12de en 13de eeuw oostwaarts trokken. Onze Hagenaar kon zich dus snel thuis voelen in het handelsstadje Elbing en spoedig vond hij er een baan als docent aan de Latijnse school. Door de vele herdrukken en opvoeringen van zijn comédie "Acolastus" wordt hij ook in het Poolse koninkrijk een bekende persoonlijkheid. In 1536 wordt hij tot rector van het Elbingse gymnasium benoemd. Hij heeft inmiddels ook kennis gemaakt met de voormalige grootmeester van de Duitse orde in Koningsbergen (thans: Kaliningrad), Albrecht von Hohenzollern, markies van Brandenburg-Anspach, die zich in 1525 onder de volgelingen van Luther had geschaard en erna door zijn oom, de koning van Polen, tot hertog in Pruisen was benoemd. Aan zijn

hof in Koningsbergen ontstond een bloeiend cultureel leven, waaraan ook Willem de Volder deelnam als raadsheer van de hertog. Inmiddels zag de rooms-katholieke bisschop Johannes Dantiscanus de activiteiten van de Elbingse rector met lede ogen aan, Toen De Volder in het openbaar een pleidooi hield voor het toestaan van priesterhuwelijken, werd hij in 1541 door de bisschop ontslagen*.

Een jaar later zien we de Hagenaar terug in Koningsbergen, waar hij betrokken is bij de oprichting van een universiteit. Twee jaar later volgt zijn benoeming tot "archipaedagogus" aan het plaatselijke gymnasium. Maar ook bij

de Lutheranen in Koningsbergen vallen zijn sacramentische ideeën steeds minder in de smaak, zijn collega's gaan zich tegen hem keren en in 1547 moet hij op last van de (Lutherse) bisschop de stad verlaten. Zijn nieuwe toevluchtsoord wordt Emden, waar gravin Anna van Oost-Friesland resideert, bekend om haar hulp aan religieuze vluchtelingen. De gravin neemt de beroemde Gnapheus in dienst als huisleraar voor haar kinderen. Enige jaren later wordt hij benoemd tot burgemeester van het stadje Norden en daar is Gulielmus Gnapheus, in Den Haag geboren als Willem de Volder, op 29 september overleden in het eerste jaar van de Tachtigjarige Oorlog.

** In de tweedelige Historia Elblaga (Geschiedenis van Elbing) (Gdansk 1996) wordt Gnapheus vele malen genoemd.*

Andere tijden: terugblik op het onderwijs in de jaren zestig op het Haganum

Joost van Rossum (e.e. 1967)

Het was een heerlijk wereldvreemd wereldje: het Haganum in de jaren zestig. We leefden in de veilige beslotenheid van het prachtige gebouw met zijn antieke beelden in de hal. We brachten voor een groot deel onze tijd door met het lezen van oude teksten en het ontcijferen van (voor ons) ingewikkelde grammaticale constructies. In de lagere klassen bestond de klassieke literatuur uit oude krijgsverhalen, Caesar en Xenophon, waarvan uitdrukkingen als "een omtrekkende beweging maken" (*circumdare*, met klemtoon op de "u", zoals ons met klem werd voorgelouden) en zinnen als *ἐντεῦθεν ἐξελάνθει...παρασάγγας*

blijvend in ons geheugen zijn opgeslagen. In de hogere klassen kwamen de grote dichters aan de beurt: Homerus, Vergilius, en, last but not least, de filosoof der filosofen, Plato. De lerares Grieks, "juffrouw" Hermien Westerouen van Meeteren, nam ons zelfs letterlijk mee naar het oude Hellas! Sweet memories, inderdaad! Maar wereldvreemd. Ik besef nu hoe onpraktisch het curriculum was. Er waren nog geen maatschappelijke vakken, zoals economie, om ons klaar te stomen voor ons leven in de harde maatschappij later. En wat de moderne talen betreft, alles was alleen maar gericht op het vertalen van teksten en het

kunnen lezen van boeken in die talen. Maar met je gymnasiumkennis bracht je het niet ver in de conversatie als je naar Frankrijk met vakantie ging.

We waren nog in het pre-internet tijdperk, tegenwoordig nog nauwelijks voor te stellen. Het buitenland leek ver weg te zijn. Tegenwoordig kun je er niet meer omheen: door internet worden we dagelijks bovenop de harde feiten van de boze buitenwereld gedrukt. Bovendien is ons eigen landje niet meer zo veilig als het in de jaren zestig nog leek. Maar wat een prachtkans (en ik denk dat dit nu ook wel gebeurt) om met deze nieuwe verworvenheden de actualiteit op politiek, cultureel en sociaal gebied in de lessen, als er ruimte voor is, aan de orde te stellen. Om maar een paar voorbeelden te noemen: de vraag waar de politiek van Poetin vandaan komt, of de radicalisering van de Islam.

De leraren leefden ook in hun eigen wereldje. Zoals ik heb gelezen in dit blad kwam een apart clubje van hen regelmatig bijeen in een café aan het Prins Hendrikplein. Niet alle leraren hoorden tot dit esoterische gezelschap, waartoe coryfeeën als de classici dr. Jan van Gelder en dr. Borleffs behoorden. Het schijnt dat laatstgenoemde, een specialist met internationale faam op het gebied van de vroeg-christelijke letterkunde, behoefte had aan een borrel omdat hij een professoraat had misgelopen. Ik heb genoten van Alexander Münninghoff's herinneringen aan van Gelder (nr. 6, zomer 2001; nr. 26, Juni 2012) die zijn leerlingen af en toe meenam naar datzelfde café, dat in die jaren kennelijk een belangrijke rol speelde in het Haganum wereldje !

Een heel ander type dan dit illustere gezelschap was de lerares Klassieke Talen van wie in ons blad in het algemeen een eenzijdig negatief beeld is geschetst, "mejuffrouw" K. ("Katrien") Van ter Toolen. Toch niet helemaal terecht, naar mijn mening. Haar "eigen wereldje" bestond vooral in haar enorme toewijding waarmee ze de Klassieke Letteren de kindertjes probeerde bij te brengen. Ze kwam al een half uur voor de aanvang van de lessen naar haar lokaal om het bord vol te schrijven met teksten voor de proefwerken voor die dag. Welke andere leraar deed dat? Inderdaad, zij was "streng" en de grammatica werd door haar stevig in onze jonge hersentjes gestampt. Maar ze kon ook bemoedigen en zichtbaar met je meeleven als je een goed cijfer had behaald. Ze vervulde de rol van een soort, zij het inderdaad "streng", moeder. Zo heb ik het tenminste ervaren. Tot mijn voldoening las ik in het stukje van Didi Rouendaal (nr. 39, dec. 2022) dat ze "een heel gezellige vrouw" bleek te zijn toen ze met haar hele klas naar Amsterdam ging om een voorstelling van "De Perzen" bij te wonen.

Ja, de jaren die ik op het Haganum heb doorgebracht zijn niet tevergeefs geweest. Het is waar, als alpha heb je in die tijd weinig "praktische" kennis meegekregen. Maar iets van liefde voor het omgaan met teksten, en met literatuur, en in bredere zin, het doordenken van dat alles, zoals de oude Plato heeft geleerd, is, naar ik hoop en denk, toch wel gebleven. En zo niet, we hebben in ieder geval geleerd woorden als *emeritus* en *normaliter* met de klemtoon op de juiste lettergreep uit te spreken!

Rectori salutem

Jan van Weeren (e.e. 1965)

Het was een zachtmoedige man, Arie Jan van Duyvendijk, rector gedurende mijn hele schooltijd op het Haganum. Schoolgenoot en bekend radiomaker Wim Noordhoek beschrijft in zijn boekje *Muzenstraat* en andere Haagse verhalen in het stukje 'De stoker' diens vergevingsgezindheid jegens 'bediende' Blok, die 's avonds herhaaldelijk te diep in het glaasje keek en de volgende dag verzuim pleegde. Dan was 's winters de verwarmingsinstallatie niet bijtijds opgestookt en waren de lokalen in de morgen ijskoud. Niettemin promoveerde Blok nog tot claviger na pensionering van zijn voorganger, conciërge Nietzsche.

C. Blok

Rector van Duyvendijk gaf Grieks aan beginners in de tweede klas, mevrouw van Gelder – bijgenaamd 'Ma', omdat haar man ook klassieke

talen gaf en 'Pa' werd genoemd - verzorgde vanaf de eerste klas de rekrutenopleiding Latijn [*Tirocinium Latinum*]. Bij haar hadden we twee waterpistolen de klas in gesmokkeld. Onder de tafeltjes, tussen de stoelpoten door mikten we op de blote kuiten van de meisjes. Die droegen toen nog rokjes en jurkjes. Iedere treffer ging gepaard met een obligaat gillette. Mijn pistool was knalrood, dat had Ma het eerst in de gaten. Ze meldde haar ontdekking in de klas en... barstte in lachen uit. Daarbij bleef het.

De lessen van de rector begonnen steevast telaar, mogelijk vanwege de drukke werkzaamheden van een schoolleider. Dus hadden we elke les volop gelegenheid voor jolijt. Gretig pakten we onze waterpistolen, maar kwamen terecht in een wapenwedloop. Klasgenote Mies W. haalde een plastic spuitflacon van een schoonmaakmiddel, die geheel gevuld was met water, uit haar tas en legde een spervuur. Daar kwam Van Duyvendijk het lokaal binnen. Verbolgen kondigde hij voor straf een 'onverwachte schriftelijke overhoring' aan, liet van die vertrouwde gelinieerde velletjes op A5-formaat uitdelen en begon zinnen te dicteren die wij in het Grieks moesten vertalen. Maar... op een kletsnat tafelblad kun je absoluut niet schrijven op doorweekte proefwerkblaadjes. Daarbij bleef het.

Het schoolplein was opgebroken, het zal iets met de riolering te maken hebben gehad. Ideale

gelegenheid om na schooltijd een soort trefbal te spelen met rollende straatklinkers. Dat is niet onopgemerkt gebleven. Blok kwam in zijn stofjas naar buiten en gelastte: "Naar de baas, jongens." Daar stonden we, met zijn vieren voor het imposante bureau in de rectoriskamer. In de mond van Van Duyvendijk kreeg het

standje dat we kregen al snel de allure van een redevoering op de Atheense agora of in de Romeinse senaat. Hij werkte toe naar een climax, en besloot met de retorische vraag: "Zijn jullie soms een stelletje straatslijpers, een stelletje *pooiers*?" Dat laatste woord had hij beter niet kunnen gebruiken. Het verwees

● Op grote vellen papier, geprikt tegen de wanden van de tochtige markkraampjes, zetten zaterdagmiddag Haagse kinderen hun tekenkrijt in voor de Anti-honger-actie

Honderd kinderen tekenden voor „Anti-honger-comité”

Collecte bracht f 43.000 op

Een kleine honderd Haagse kinderen tussen 12 en 15 jaar hebben zaterdagmiddag hun tekenkrijt ingezet voor de „Anti-honger-actie” Zij deden dat in een wedstrijd op de Lange Vijverberg, waar de enthousiaste standwerker N. Boes de hoogste prijzen trachtte te maken voor hun produkten. Deze vakman, die zijn poetsmiddelen op de markt aan de Herman Costerstraat er speciaal voor in de steek liet, sleepte er f 185 uit.

Om één uur mengden de jonge tekenaars zich onder de scholieren die de gehele ochtend al cakes, erwten en tekeningen hadden verkocht om de opbrengst van de buscollecte van het Haagse Anti-honger-comité omhoog te jagen. Jammer dat op dat ogenblik de gehele stad uitliep naar de intocht van Sinterklaas en maar nauwelijks belangstelling toonde voor de ijver op de Lange Vijverberg. Ook de Wama's, die in dikke jassen de jury-beslissingen bekend maakten, konden met hun naam maar weinig extra-publiek trekken. Zowel het tekenmateriaal als de prijzen waren beschikbaar gesteld door bedrijven. Voor de eerste prijswinnaars, Ingrid Jansen, Jan van Weeren en Jos Verheul, was er een camera met een rol-filmpje en een vliegtochtje. De collecte voor de Anti-honger-actie kwam op f 43.000.

ZATERDAG, 10 NOVEMBER 1961. HAAGS COURANT *Jan Jansen*

Boven: Jen Brans, leraar Nederlands en dirigent van het schoolorkest.

Onder: rector Arie van Duyvendijk die een partijtje meespeelt.

naar een wereld waardoor wij, jeugdige pubers, gefascineerd werden. Die we in het weekeinde 's avonds stiekem in groepsverband met bonzend hart begluurden in de Doublet-, Rozemarijn- of Geleenstraat. Een steelse blik naar klasgenoot Gérard L. volstond: hij schoot luidkeels in de lach. De rector keek ons vol onbegrip aan. "Scheer je weg!" riep hij. Daarbij bleef het.

Het was niet altijd wrijving met de rector. Toen het Haagse Anti-honger-comité op de Lange Vijverberg een tekenwedstrijd organiseerde om geld op te halen, werd ik als deelnemer door de school afgevaardigd. In de rector'skamer besloot Van Duyvendijk zijn bloemrijke briefing met de woorden: "Dus trek je morgen *ten Vijverberge*." Hij wilde klaarblijkelijk ook de naamvallen in het Nederlands gehandhaafd

zien. De tekening die ik in een stalletje op de Vijverberg maakte, was een weerzinwekkend cliché: een gehurkt uitgeteerd zwart jongetje met droeve kijkers en een lege nap voor zich. In de lucht cirkelden gieren. Toch goed voor een eerste prijs, uitgereikt door toenmalige BN'ers: het variété duo De Wama's en komiek Bueno de Mesquita. De Wama's boden een rondvlucht aan, de komiek een fototoestel.

Na verloop van tijd werden de drie prijswinnaars door een medewerker van de krant die het evenement had gesponsord, naar vliegveld Zestienhoven vervoerd. Het stormde en regende. De piloot van het sportvliegtuigje wilde wel opstijgen, maar waarschuwde dat wij door turbulenties geheid kotsmisselijk zouden worden. Dus werd de vlucht uitgesteld. Van uitstel kwam afstel. Ik moest nog jaren op mijn luchtdoop wachten.

Rees am Rhein, stukjes verleden in het heden

Els van Dijk-Schrijvers e.e. '69

Het is prachtig weer in Rees am Rhein en de najaarskermis loopt op volle toeren. Het reuzenrad met felgekleurde, knipperende lichtjes is zichtbaar vanaf ons terras: het is opgesteld tussen de bushalte en het parkje achter ons huis. Morgen is er een afsluitend vuurwerk vanaf de overkant van de Rijn, de Reeser Schanz. Dat zal oudere inwoners een dubbel gevoel geven, want dat is precies de plek waarvandaan de geallieerden in 1945 Rees met zwaar geschut bestookten.

Toen wij hier in 2007 kwamen wonen, wisten wij niet dat er twee stukjes geschiedenis van ons in Rees lagen, beide verbonden met de Tweede Wereldoorlog.

Vanaf het moment dat de A12 de grens met Duitsland oversteekt, heet de weg A3. Dan nog niet het drukste gedeelte van deze lange Autobahn, die naar Regensburg in Beieren voert. Het landschap lijkt hier nog erg op Nederland, enerzijds op de Achterhoek, anderzijds op het Hollands rivierenlandschap. De Rijn speelt hier een belangrijke rol, evenals de Issel (dat Issel de oude IJssel is, drong pas later tot ons door!). Niederrhein, waar we dan rijden, is een stukje Duitsland dat in het verleden vaak van dezen hertog op genen bisschop is overgegaan, soms van een Hollandse, Gelderse of Utrechtse signatuur, soms van een Keulse of Brandenburgse. En in de Tachtigjarige Oorlog werd Rees door een Spaans huurlingenleger bezet en werd zo deel van die oorlog. De eerste afslag van de A3 is Elten, tot 1965 nog een Nederlands stadje,

bekend van de boternacht. Daarna komen de afslagen Kleve, Emmerich en 's-Heerenberg, dat na de oorlog juist weer Nederlands is geworden. Dan komt de afslag Rees en Isselburg.

Rees ligt aan de Rijn. Dit rond 700 door de bisschop van Utrecht gekerstende stadje kreeg in 1079 markt- en muntrecht. Het was dus geen onbelangrijk stadje en werd in 1816 zelfs Kreisstadt. Nu hoort het al jaren bij Kreis Kleve, dat nu inderdaad een veel grotere stad is. Vanaf midden 1800 ontstond in Rees naast paling- en zalmvisserij, ook een tabaks- en pijpenindustrie en werden er dakpannen gefabriceerd. Rees ligt maar op een goede 50 kilometer van Arnhem, waar de mislukte operatie Marketgarden werd uitgevochten. Na de debacles van Arnhem en Nijmegen trokken de geallieerden zich terug, o.a. rond Kleve. In het Reichswald van Kleve is hard gevochten tot de troepen tenslotte de Rijn bereikten. Op 16 februari werd Rees heftig beschoten en gebombardeerd door de geallieerden om ook daar de Rijn te kunnen oversteken. Tachtig procent van het stadje werd weggevaagd en er waren rond 500 doden te betreuren. Andere steden in de omgeving trof hetzelfde lot. Eenmaal in Rees werden daar een aantal Baileybruggen over de Rijn gebouwd, de langste daarvan was de Tyne en Tees Bridge (een dubbele brug), zo genoemd door de bouwers, soldaten uit de streek rond Newcastle en Middlesborough. Het was de langste Baileybrug ter wereld (1517 meter,

inclusief het stuk over land aan de overkant van Rees) en de brug werd feestelijk ingewijd, o.a. door ontwerper Bailey himself. Over de steeds zwaarder uitgevoerde Baileybruggen kon ook steeds zwaarder materieel vervoerd worden, zodat de geallieerden met troepen en pantservoertuigen de rivier konden oversteken. (*bron: Alexander Berkel*). Er werd tijdens de opmars naar Noord-Duitsland, Berlijn en Nederland nog flink gevochten in Rees, Emmerich en omliggende dorpen. Onder de geallieerde troepen bevond zich het Eerste Canadese Leger waarvan een deel via de Achterhoek en Apeldoorn naar het westen is getrokken, waar het o.a. Den Haag bevrijdde. Daar ligt ons ene stukje verborgen verleden: mijn man Simon (e.e.'66) is de zoon van een van deze Canadese militairen. Dus het is voor ons wel heel bijzonder dat zijn vader waarschijnlijk ook in of rond onze nieuwe woonplaats actief is geweest. Sinds zeer kort weet Simon via een DNA database de naam van zijn Canadese vader. Omdat nu daarmee ook zijn registratienummer bekend is, kunnen we in Canada zijn militair dossier opvragen en zo hopelijk uitvinden of hij inderdaad via Rees in Den Haag terecht is gekomen.

Het tweede stukje persoonlijke geschiedenis betreft de dwangarbeiderskampen in Rees, waarvan wij, toen wij in 2007 hierheen verhuisden, nog nooit hadden gehoord. Van mijn vaders zus (getrouwd met een oud-Haganiast) hoorde ik toen dat haar oom, dus mijn oudoom, in een werkkamp in Rees had gezeten. Hij heeft het overleefd. Over zijn ervaringen en die van zijn medegevangenen en de burgers in en rond Rees heeft zijn zoon, de

journalist Dick Verkijk, een boek geschreven: *De Sinterklaasrazzia*. Neef Dick, met wie wij nog regelmatig contact hebben, had voor zijn boek gesproken met vele overlevenden en nabestaanden en ook met mensen die in de oorlog in Rees of omgeving gewoond hadden o.a. met de kinderen die toen aan de rand van het kamp in Rees Groin woonden. Zij legden als ze konden een stukje brood voor de dwangarbeiders neer in de vensterbank, achter gesloten luiken. En met kerst een deel van het lekkers dat zij hadden gekregen. Ten strengste verboden natuurlijk. Dick bleek in de tijd dat wij hier kwamen wonen nog steeds actief betrokken te zijn bij de herdenkingen in het stadje.

Dubbelmonument voor de omgekomen Nederlandse dwangarbeiders en de vermoorde Joodse inwoners. De foto is genomen op de dag na de herdenking die daar altijd is op 9 november (Kristallnacht).

De echtgenote van een van die kinderen was de huishoudster van de laatste bewoonster van ons huis. Ze is nog vaak op bezoek geweest: altijd in de keuken, die sowieso de favoriete plek van veel Duitsers is om Kaffee und Kuchen te nuttigen, maar voor haar

was het ook nog 'haar' keuken. Ze heeft ons veel verteld, ook over de bombardementen. Tijdens de beschietingen en bombardementen verloren ook vele Nederlandse mannen die in Rees, Praest en Bienen te werk waren gesteld, het leven, evenals mannen uit andere landen. Er waren al velen door ontbering en kou omgekomen. Meer dan 300 Nederlandse mannen hebben in Rees het leven gelaten. Een van de mensen met wie Dick Verkijk jr. intensief contact had, was Jupp Becker, tijdens de oorlogsjaren een jongeman. Hij woonde in Rees Bienen. Samen met anderen, zowel Achterhoekers als Duitsers, organiseerde hij ontsnappingstochten voor de Nederlandse dwangarbeiders; over de velden werden ze de grens over geloodst, naar Megchelen, vlak bij Gendringen (Oude IJsselstreek) in de Achterhoek. Ieder jaar is er in maart een herinneringstocht daarheen, te voet of met de fiets, beginnend bij de plaquette in Rees-Groin waar dit kamp had gelegen. Deze herdenkingstocht wordt georganiseerd door Stadt Rees en alle Nederlandse instanties die te maken hebben gehad met de kampen, zoals bestuurders, overlevenden en nabestaanden. In het eerder genoemde parkje achter ons huis is een tweede monument, dat bestaat uit een aantal blokken van roze graniet. Het centrale blok hiervan bevat de tekst "Richte unsere Füsse auf dem Weg des Friedens". Van de flankerende blokken is er één ter nagedachtenis aan de Nederlandse dwangarbeiders die hier zijn omgekomen en één ter nagedachtenis aan de Joodse bevolking die vermoord is in de concentratiekampen. Jaarlijks worden op 9 november (Kristallnacht) bij dit monu-

ment deze beide groepen slachtoffers herdacht. Op de stoep voor de huizen waar de Joodse medeburgers hebben gewoond, liggen 'Stolpersteinen'. Verder wordt in Rees ook ieder jaar de bevrijding van Auschwitz (Holocaust Day) herdacht in een evenement, waar de oudere leerlingen van de middelbare scholen bij betrokken zijn. Zo was Eva Weiss een keer te gast met haar indrukwekkende relaas. Soms is er een film of muziek en presenteren de jongeren hun projecten. Rees heeft twee oude Joodse begraafplaatsen: in vroeger tijden mochten de Joden niet in de stad begraven worden, maar buiten de stad kon dat ook niet vanwege de overstromingen van de Rijn. Dus werd een oplossing gevonden, op de stadsmuur. Op de oude stadsmuur ligt nu nog het restant van de originele begraafplaats. In het verlengde van onze straat ligt ook een nieuwere begraafplaats, die werd aangelegd toen de eerste vol was. Of dat toen ook een stuk stadsmuur was, kan ik niet achterhalen. Maar het is wel waarschijnlijk, zowel vlak achter ons huis als vlakbij de nieuwere begraafplaats,

Plattegrond van Rees en de Reeser Schanz, aan de overkant van de Rijn, met de Nederlandse vestingwerken.

Een stukje van de oude stadsmuur

lagen de Delltor en de Falltor. En uiteraard gold nog steeds dat de graven tegen overstroming beschermd moesten worden.

Terug naar de dwangarbeiders. Eind 1944 dachten de Nazi's dat er tankgrachten gegraven moesten worden om de geallieerden tegen te houden. Daarvoor werden op grote schaal buitenlandse mannen opgepikt. Zo ook in Nederland, o.a. via razzia's in Den Haag, Delft, Rotterdam, Apeldoorn en Haarlem. Omdat de Duitsers verwachtten dat de meeste ondergedoken mannen rond Sinterklaas wel even naar huis zouden komen, is er op 6 december 1944 een razzia gehouden in Haarlem. Mijn oudoom Dick was behoorlijk ziek, hij lag in bed en hij was

eigenlijk ouder dan de leeftijd die ervoor stond 'uitverkoren' te worden om te werk gesteld te worden. Maakte niks uit, hij moest mee om tankgrachten te graven rond Rees. Het was bar koud en de mannen werden ondergebracht in de dakpannedroogschuren. Daar moest de wind lekker doorheen kunnen waaien om het drogen te bevorderen, met als gevolg dat de muren bijna geen beschutting tegen regen, wind en kou boden. Het eten was erbarmelijk en het werk zwaar en ijzig, zodat vele mannen bezweken. Deze kampen waren een hel voor de mannen die er terecht kwamen: De Hel van Rees (Jan Krist). Een deel van de bevolking deed zijn best om waar het kon de helpende hand te bieden, maar die pogingen werden

uiteraard bestraft.

Rees is weer opgebouwd, het oude stadsplan is behouden en de oude stadsmuren en torens hersteld. Er zijn nog overblijfselen van verdedigingswerken die de Hollanders hebben gebouwd, zoals een deel van een ster in de trant van de vestingswerken van Naarden. Onder het aardige stadsmuseum – met ook een Joodse kamer en een schilderij van Mesdag – bevindt zich een echte kazemat. De verbinding met Nederland blijkt ook duidelijk uit de vele Nederlandse namen van de inwoners, zoals

Jansen, Terstegen, Terlinden en Terhorst, zoals mijn zwager uit Twente ook heet. De Duitsers hier vinden Nederlanders wel leuk, ze zijn zo 'locker'.

Rees is nu een bescheiden toeristenstadje. Zondags zijn bijna alle winkels dicht behalve toeristisch getinte: Rees is een 'Staatlich anerkannter Ausflugsort'. En natuurlijk zijn op zondagmorgen zoals in heel Duitsland, de bakkers wel open. Dus af en toe vers brood halen en soms heerlijk gebak. En dat nuttigen we dan gezellig aan de keukentafel, uiteraard.

Mijn Haganumtijd

Arnold van Overeem, e.e. 1968

Het was mij niet ontgaan dat de redactie van Socialiter voortdurend op zoek is naar oud-leerlingen die iets willen schrijven over de tijd dat zij op het Haganum hebben gezeten of over een ander onderwerp waarvan zij denken dat andere oud-leerlingen dat zouden appreciëren. Ik voelde dus al enige tijd de aandrang om aan die wens te voldoen, maar ik heb het steeds uitgesteld, enerzijds omdat andere zaken mijn aandacht opeisen en anderzijds omdat ik niet zo goed wist waarover ik iets zou willen schrijven.

Het verschijnen van nummer 40, met daarin 10 pagina's volgeschreven door twee oud klasgenoten, bood genoeg aanknopingspunten om mijn herinnering aan mijn Gymnasiumtijd op te schrijven. Ik zat dus ook in die klas van Hans Albertz waar Ineke Smit over schrijft en heb de anekdotes (wat jammer dat Ineke

dat schrift is kwijtgeraakt – ik hoop dat ze het terug krijgt, want ik zou het ook graag eens lezen) ook meegemaakt, maar heb daar misschien een andere herinnering aan, of ben het vergeten.

Welnu dan. In 1962 begon ik in eerste klas bij Mej. Van ter Toolen (in de wandelgangen To), in een klas van 26 waaronder Ineke Smit, Albrecht de Jonge en 23 anderen waaronder enkele latere BN'ers. To (vtT) viel mij op door haar zangerige stem en haar gewoonte om de resultaten van schriftelijke overhoringen en proefwerken klassikaal te bespreken en wel op volgorde van het behaalde cijfer. De leerling die aan de beurt was, moest zijn werk dan aan haar bureau komen afhalen. Meestal begon de stapel met het gezongen "Rob Korijs, een 1". Vernederend voor hem. Na de eerste klas, die hij, meen ik, niet helemaal

heeft voltooid, heb ik nooit meer iets over hem gehoord. Ik herinner me ook nog de zucht van verlichting die de eerste keer door de klas ging toen de eerste 6 werd uitgedeeld. De klas had inmiddels begrepen dat de rest een voldoende had. Ik geloof dat Albrecht de Jonge die eerste keer een 10 had, evenals Frank van der Wende, die naast mij zat en nog enkele klasgenoten. Tevens was het de eerste kennismaking met het proefwerkpapier dat in twee formaten beschikbaar was. Bij To werd daarvan veelvuldig gebruikgemaakt, vooral het kleinere formaat (ongeveer 2/3 A4).

Andere leerkrachten uit die eerste klas die ik wil noemen zijn Boneschanscher (in de wandeling Boon genoemd, wiskunde), Boulan (conrector en Frans), van den Brink (Aardrijkskunde en Geschiedenis), en Boelsma (althans haar toenmalige identiteit, Nederlands).

Ineke Smit -Ineke Smit in overpeinzing tijdens de excursie naar Parijs (vermoedelijk genomen in Blois)

Boon had de gewoonte lastige leerlingen niet uit de klas te zetten, maar in de hoek. Of dat verstandig was, waag ik te betwijfelen, want het resulteerde in concurrentie om de aandacht van de klas voor wat hij te vertellen had. Ik herinner me de keer dat Arend Reinders in de hoek stond en allerlei gezichten trok, wat leidde tot hilariteit in de klas terwijl Boon onverstoorbaar iets op het bord schreef. Het was inmiddels de tweede klas en sommige klasgenoten werden steeds baldadiger. Daarover later meer. Op enig moment (ik weet niet meer of het dezelfde les was) had een klasgenoot de euvele moed een passer naar het bord te gooien die als een dartpijl in het bord bleef steken. Ik moet er niet aan denken wat er gebeurd zou zijn als hij Boon geraakt had. Ik weet ook niet meer hoe die les was afgelopen, ik geloof dat die les toen direct werd gestaakt. Het rapport toonde dat kwartaal een klasse gemiddelde van 4,7 voor wiskunde (ondanks mijn 8-).

Bij van den Brinks aardrijkskundeles moesten we heel veel opschrijven. Er was geen boek op de boekenlijst, behalve de Bosatlas, maar zijn lessen gingen vooral over de indianen in Canada. Ik kan me de schrijfkrimp nog herinneren. In ieder geval bleek het veroorzaken van schrijfkrimp bij verscheidene leerlingen een effectieve methode om de klas rustig te houden. Bij van den Brink wilde je liever niet voorin zitten in de klas, want er waren destijds geen spatschermen. Als ik mij goed herinner was hij onze eerste klassenleraar.

Boulan was een rustige oude man die Frans

als moedertaal had en in zijn lessen vooral veel en boeiend vertelde over Parijs en over hoe de Franse cultuur verschilt van de Nederlandse. Immers, wat je van de taal moest weten, stond in het boek en dat kon je thuis lezen. Ik herinner mij hem als de beste leraar Frans die ik heb gehad. Bij een uitleg over de vergrotende trap na een niet zo best gemaakt proefwerk gebruikte hij als voorbeeld: “plok – plokker – plokst” verwijzend naar Bap Plokker die zojuist een 4 had gehaald. Na de tweede klas ging hij met pensioen en werd van den Brandhof de conrector.

In de tweede klas kregen wij Latijn van de heer van Gelder (in de wandelgangen Pa, want zijn vrouw, bekend als Ma, was ook docente klassieke talen op het Haganum) en Grieks van mevrouw Putto. Nederlands kregen we van Mw van Hensbergen, die, nadat de roosters waren uitgedeeld, dezelfde persoon bleek te zijn als Mw Boelsma in de eerste klas.

Ineke had in haar verhaal al betoogd dat volgens Hans Albertz onze kennis van het Grieks erbarmelijk slecht was, maar dat was mij niet opgevallen. Ik had uit de tweede klas een behoorlijke vaardigheid in het lezen en schrijven van het Griekse alfabet overgehouden en een redelijke kennis van de Griekse grammatica en was niet op de gedachte gekomen dat de lat aanmerkelijk hoger had moeten liggen, of misschien had de schokkende staat van onkunde die Albertz volgens Ineke aantrof, niet zozeer op mij betrekking. Wel herinner ik mij een ander incident, in die tijd, dat nu in de me-too rubriek zou worden geclassificeerd.

In de tweede klas zat Barbara van IJzeren direct achter mij en zij zat dikwijls met een pen in mijn rug te prikken, in een poging mijn aandacht voor de les op haar gericht te krijgen. Met matig succes, totdat een keer in de Griekse les Putto ineens ingreep en onverwacht mijn hoofd tegen haar borst drukte, terwijl zij Barbara toesprak. Ik weet niet meer wat zij gezegd heeft, ook niet gedurende de rest van die les. Ik was totaal beduusd. Voor een goed begrip: Ik was 13 en Putto had qua leeftijd mijn oma kunnen zijn.

De Latijnse les bij “Pa” van Gelder was een verademing vergeleken met de straffe hand van To. Ik geloof dat “Pa” een stevige roker was, want soms verslikte hij zich in zijn woorden na een hevige hoestbui. “Help, de meester gaat dood”, maar zo erg was het ook weer niet. Zijn lessen over “De bello Gallico” boden behalve een verdiept (taaloverstijgend) grammaticaal inzicht ook een aardige blik op de organisatie van een krijgsmacht en de theorie van oorlog voeren, voor het geval ik ooit een carrière bij de KMA of de KIM zou ambiëren. Baldadigheid in de klas negeerde hij volkomen, zelfs toen enkele leerlingen tot spons gekauwde klodders papier tegen het bord gooiden. Eén keer toen hij om een klodder heen moest schrijven op het bord maakte hij een terloopse opmerking over de kwaliteit van het schoolbordkrijt, namelijk dat die niet meer zo goed was als vroeger. Sindsdien is er in zijn les niet meer met klodders papier geïgoid.

In de derde klas verscheen Hans Albertz op het Haganum, zoals Ineke al memoreerde. Hij was

de eerste en enige leraar bij wie ik het gedurfd heb om tijdens de kerstvakantie bij hem thuis namens de padvinderij oliebollen te verkopen. Hij was niet thuis, toen ik aanbelde, maar zijn vrouw liet zich gemakkelijk overhalen, toen ik vertelde dat hij mijn leraar Grieks was. Na de kerstvakantie meldde hij dat de oliebollen hem gesmaakt hadden. Hij kon bij mij niet meer stuk, toen hij (inmiddels in de vierde klas) tijd vrijmaakte om ook originele teksten van Euclides, Archimedes en Plato te vertalen. Ondanks dat ik een duidelijke bèta was, is de liefde voor Homerus nooit overgegaan. Verder sluit ik mij graag aan bij Ineke in haar lovende woorden over Hans Albertz.

Dit is wellicht de plaats om iets over mijzelf te vertellen en in te gaan op het elitaire karakter van het Haganum, waar Theo van Loon over schreef. Om met dat laatste te beginnen, ik heb dat in het eerste jaar van mijn tijd op het Haganum niet zo bewust ervaren. Ik was, achteraf gezien, behoorlijk bleu, toen ik op het Haganum begon. Als enig kind uit een getroebleerd gezin waren mijn sociale vaardigheden totaal onderontwikkeld. Ik merkte dat de meeste klasgenoten met wie ik omging, meer of zelfs aanzienlijk meer zakgeld hadden dan ik. Ik heb wellicht geprobeerd dat te compenseren met mijn rapportcijfers en zal dus wel streberig zijn overgekomen op mijn klasgenoten. Ik behoorde in ieder geval niet tot de elite waartoe de meerderheid van mijn klasgenoten blijkbaar behoorden, want het aanwijzen van een klassenvertegenwoordig(st) er was buiten mij om gegaan. Niet dat ik het moeten beheren van het klassenboek

geambieerd zou hebben, maar ik vroeg mij wel af hoe de keuze voor deze rol tot stand was genomen. Ik leerde al snel dat intellect niet het enige of althans het voornaamste criterium was voor toelating tot het Haganum.

Na het overlijden van mijn moeder toen ik 8 jaar was, bleef mijn vader met een flinke financiële schuld achter en het duurde tot halverwege de eerste klas voordat mijn thuissituatie weer enigszins stabiel was. Pas in de vierde klas was er de financiële ruimte om lid te worden van Socialiter. Vanaf ongeveer die tijd kreeg ik politiek bewustzijn en het maatschappelijk inzicht om mijn plaats in de maatschappij te onderkennen. Het was het jaar waarin D66 werd opgericht.

In de vierde klas hadden wij twee docenten voor Latijn: namelijk de heer Sloothaak ($\Sigma\Lambda\Omega\Theta\text{HK}$ stond op de deur van lokaal 9) en Hermien (Westerouen van Meeteren) in lokaal 6. Zij hadden de te behandelen leerstof verdeeld en ook met elkaar geregeld hoe de rapportcijfers Latijn van mijn klas tot stand zouden komen. Bij de heer Sloothaak kreeg ik twee punten meer dan bij Mw Westerouen van Meeteren. Gelukkig maar. Sloothaak was een ietwat stijve man met een nasale stem die zich ook inspande voor een toneelstuk, dat in klassikaal verband buiten de lessen werd voorbereid. Hij had een donkerblauwe Audi Super 90, wat mij opviel, aangezien in die tijd de meeste docenten per fiets kwamen. Ik mocht een keer met hem meerijden, ik weet niet meer waarvoor, maar ik rijd nu zelf in een Audi.

Over auto's gesproken: een andere docent die door zijn auto opviel was Job Spiekerman (docent Engels) van wie Ineke het lievelingetje was. Spiekerman heeft mij met het trauma opgezadeld dat ik vond dat Engels het moeilijkste vak was dat op het Gymnasium gedoceerd werd. Ik heb mij steeds bovengemiddeld moeten inspannen om een 6 voor Engels te halen. Achteraf heb ik bij hem meer Engels geleerd dan de meeste leeftijdgenoten die ik na het halen van mijn diploma heb ontmoet. Hij heeft mij absoluut geholpen bij het internationale deel van mijn latere carrière. Overigens reed hij in een groene Triumph Spitfire cabrio.

Geschiedenis hadden we in de vierde klas van meneer de Voogd. Ik heb niet zulke goede herinneringen aan zijn geschiedenislessen en vooral niet aan zijn proefwerken. Achteraf vraag ik mij af of dat te maken heeft gehad met het feit dat ik in het jaar daarvoor tegelijk met zijn dochter Inge op dansles had gezeten. Al wist ik toen nog niet dat Inge de Voogd de dochter was van mijn latere geschiedenisleraar, daar kwam ik veel later achter. Ik had haar waarschijnlijk niet verteld dat ik op het Haganum zat. Ik weet niet meer waarover we spraken op de dansles, maar ik herinner me wel dat zij een van mijn favoriete danspartners was. Ik heb nooit geweten of de Voogd wist dat ik met zijn dochter (close) had gedanst.

Op deze plaats kan de heer Beks ook niet onvermeld blijven. Gedurende 6 jaar was hij mijn tekenleraar en vanaf de 4de klas tevens mijn leraar Kunstgeschiedenis. Hij was de organisator van de schoolreis naar Parijs, waarop mijn niet-elitaire achtergrond

opnieuw in beeld kwam, tot grote hilariteit van sommige klasgenoten. Daarover is in een eerdere uitgave van dit blad al geschreven.

Bij Beks kregen wij ook de gelegenheid om zelf met de creatie van kunst bezig te zijn, zoals met potten bakken en papier-maché. In de 6de klas gaf hij ons geregeld de ruimte om in plaats van zijn lessen het gemeentemuseum of het Mauritshuis te bezoeken of het kostuummuseum. Dat was niet vrijblijvend, maar ik hield me wel aan de afspraak.

In de vijfde klas werden onze klas en de parallelklas verdeeld over een α en een β klas en was Ineke niet meer mijn klasgenote, maar Theo van Loon opeens wel. Met Theo had ik een klik, omdat we allebei in fotografie geïnteresseerd waren. Ik had een oude opvouwbare Retina in de binnenzak van mijn colbert en Theo had een Nikon F. camera die niet in zijn binnenzak paste en daarnaast ruimschoots buiten mijn financiële bereik lag. Deze vond ik toen ook te zwaar om mee te nemen op een foto-excursie. Ik heb later in mijn studententijd een vergelijkbare camera gekocht die zeker 20% minder woog.

Uit de laatste twee jaren van mijn gymnasiumtijd kwamen vooral drie leraren op de voorgrond: dr. Fuchs die ons zowel Grieks als Latijn gaf, de heer Kloots voor Wiskunde en Kosmografie en de heer van den Brandhof voor Natuur- en Scheikunde. Samen waren zij goed voor ruim de helft van de lestijd. Maar eerst nog even over Mevrouw Jacobs:

Zij was dezelfde persoon als mevrouw Boelsma uit de 1ste klas en Mw van Hensbergen uit de 2de. Op een onderbreking wegens zwangerschapsverlof na is zij altijd mijn lerares

Nederlands geweest. Zie was een lieve vrouw die de stemming in de klas aanvoelde en nooit gedoe had met lastige leerlingen. Eigenlijk gaf zij les op drie niveaus tegelijk: het leren begrijpen hoe taal gebruikt wordt om betekenis te communiceren. Zowel teksten van anderen leren begrijpen en doorgronden, als jezelf leren uitdrukken zodat je een boodschap zo precies mogelijk aan anderen kunt overbrengen. Het kennismaken van de Nederlandstalige literatuur en de ontwikkeling daarvan door de eeuwen heen; en de basisvaardigheid om de rijkdom van de Nederlandse taal zo goed mogelijk te beheersen. Op het eerste en derde punt heb ik veel aan haar gehad. Op het tweede punt heeft zij mij niet kunnen inspireren in de mate waarin Albertz, Fuchs en Sloothaak dat konden met klassieke literatuur. Misschien ook kwam dat mede doordat haar sexy voorkomen te veel afleidde. O, ja, zij reed in een oude Volvo.

Bij Fuchs in de klas kon het regelmatig flink knetteren. Degenen die laks waren met het doen van huiswerk konden rekenen op een beurt, alsof hij kon ruiken welke leerling wel of niet zijn huiswerk serieus had genomen. Wie vervolgens te weinig bleek te hebben gedaan, kon op een intimiderende scheldpartij rekenen. Ik ontdekte dat je in voorkomend geval het best met hem in discussie kon gaan over het al of niet gemaakte huiswerk en dat hij genoot van deze discussie. Een klasgenoot die na een scheldpartij zielig wegdook boven het huiswerk kon op een “-” in zijn cijferboekje rekenen. Wanneer je met hem in discussie ging, schreef hij niets in zijn cijferboekje.

Bij van den Brandhof gebeurde in de klas precies het omgekeerde. Klasgenoten die niet zo’n sterke indruk maakten in zijn vakken, vooral als het meisjes waren, werden als het ware meegeleid richting examen. Hij was altijd in voor een demonstratie. Een keer had dat als ongewenst neveneffect dat een betrekkelijk nieuwe linoleumvloer in het scheikundelokaal na een weekeinde bleek te zijn opgelost in de loog die maandag voor een proef had moeten worden gebruikt. De proef ging niet door en de scheikundeles werd verplaatst naar het natuurkundelokaal. Ik herinner mij niet of het plafond van de hal na deze gebeurtenis moest worden overgeschilderd.

Voor zesde klassers gold niet meer de restrictie dat we in de pauzes, behoudens bij lesuitval, het schoolplein mochten verlaten. Sommige

Boulogne-Billancourt, waar ons verblijf was; ik heb enkele (oud) klasgenoten herkend op de foto: Peter van Mondfrans, Inge Drost, Ardy Kuijpers, Max de la Croix (van achteren), Chris Giezen, Arnold Voskamp, ...

klasgenoten waren al boven de 18 en hadden een rijbewijs. Dat resulteerde erin dat op het schoolplein in de pauzes af en toe gereden werd door leerlingen die met een eigen auto naar school kwamen of door leerlingen die ook even met de auto van Spiekerman mochten rijden. Klasgenoot Ernst Sittig had een oude bestelbus en ik ben een aantal keren met hem de poort uit geweest. Met Ernst heb ik nog steeds contact.

Ik was niet het braafste jongetje van de klas en heb ook weleens buiten de lijntjes gekleurd. Dan mocht je op audiëntie komen bij de rector, dr. van Duyvendijk. Die liet me dan eerst extra lang wachten en nam dan, trekkend aan zijn pijp, de tijd om uit te leggen hoe het kwam dat deze of gene docent aanstoot had genomen aan mijn gedrag. In zijn uitleg gaf hij nooit blijk partij te trekken voor hetzij de docent hetzij voor mij. Nadat hij zich ervan overtuigd had, dat ik zijn boodschap had begrepen, kon ik weer gaan. Ik heb nooit gehoord dat iemand zwaarder voor iets is gestraft door hem. Of hij stuurde de zwaardere gevallen bij voorbaat door naar de conrector die een strenger imago had.

Van den Brandhof was een man met twee gezichten. Om 8:00u stond hij onder de klok in de hal om de laatkomers van de vorige dag op te wachten die voor straf om 08:00u zich moesten melden, en om de jarige leerlingen (ongeacht uit welke klas) met hun verjaardag te feliciteren. Hij kende de benodigde gegevens uit zijn hoofd. Ik heb nooit gehoord dat hij zich weleens vergiste.

Onvermijdelijk kwam ik in de vijfde en zesde

*Hermien Westerouwn van Meeteren en Hans Kloots
in een typische pose, waar ze heel
vaak stonden in de pauze*

klas op de leeftijd waarop hormonen een rol gingen spelen. Mijn oog was gevallen op een meisje (ik zal haar naam hier niet noemen) dat drie klassen lager zat dan ik. Ik zat klem tussen de kriebels in mijn buik en de geboden uit mijn opvoeding. Mijn gebrek aan sociale vaardigheden hielp mij niet om daarin een uitweg te vinden. Verder dan kortstondige aanrakingen bij het wisselen van lokaal kwam het niet. Uiteindelijk heb ik het Haganum verlaten met een diploma en een onvervulde droom. Het meisje heeft later een rechtenstudie afgerond. Het begrip sociale vaardigheden en het feit dat je die met training kan aanleren, heb ik pas op latere leeftijd (na mijn studie scheikunde) ontdekt.

Han Timmers bij de beklimming van de gevel van het Haganum (1968). In 1984 deed hij mee aan een expeditie naar de top van de Mount Everest.

Volleybal tijdens de les van Dick Riem in de toenmalige gymzaal (waar het inmiddels verbouwd is)

Experimenteren met rookbommen (6de klas) op de binnenplaats

School

Ifke Brunings-van Leeuwen, e.e. 1960

Ik kom uit het e.e. 1960 dus makkelijk uit te rekenen hoe oud we allemaal uit die klas zijn: bijna allemaal tenminste 80! Om even alle scholen te memoreren waar ik op gezeten heb, is géén sinecure..:

Wij kwamen in september 1946 aan uit Indië met de 'Sibayak'; in mijn herinnering zag het er hier bij aankomst in Holland héél somber en mistig uit. We kwamen uit Singapore, waar mijn vader krijgsgevangene was geweest en waar mijn moeder en ik vanuit Batavia naar toe gevlogen waren. Na zelfs een noodlanding te hebben gemaakt op het strand van een eiland en waar we beschermd werden door de overgebleven Japanners tegen de "inboorlingen".. In Singapore hebben we een half jaar gewoond. We kwamen in Holland na wat omzwervingen terecht in de Johannes Verhulststraat in Amsterdam.

Mijn eerste school was een Katholieke 'zusterschool in de Banstraat, die was het dichtste bij, maar het was wel een Katholieke school; ik denk dat er alleen maar meisjes op zaten, maar dat weet ik niet meer zeker. Het tempo lag er vermoedelijk niet zo hoog, want het beviel mijn moeder helemaal niet, dus in de zomer moest ze mij alle tafels bijbrengen zodat ik na de 1e klas naar de Cornelis Krusemanschool kon; dat heette toen een 'opleidingsschool'. Als het hoofd van de school zei dat je na de 6e naar een middelbare school naar keuze kon, dan kon dat ook, dus

mijn ouders hebben me ingeschreven op het Vossius Gymnasium.

Tot en met het 1e kwartaal van de 2e klas heb ik op het Vossius gezeten. Het was er vreselijk leuk, maar het hek ging dicht en in de pauze moest je dringen om door het hek heen een krentenbol te kunnen kopen. Ik heb nu nog af en toe contact met 3 leerlingen van de 1e klas, waarvan er één hier in de buurt (in Frankrijk) woont.

In 1956 verhuisden we naar Loosdrecht en moest ik over de hei naar het gymnasium in Hilversum fietsen, 20 minuten als je hard fietste. Daar heb ik t/m de 4e klas heen moeten fietsen. Het was een school met sportvelden aan de overkant en de leerlingen waren dwars; we staakten als we geen ijsvrij kregen!

In 1958 verhuisden we naar Den Haag en daar kwam ik dan eindelijk op het Haganum. Ook 20 minuten fietsen, maar ik vond het

de bèta-meisjes in de pauze met o.a. Aalke Ringers (met bril) en Ria van Oosten

alle bèta-jongens rond de jonge Franse-les-juffrouw Ank Loen na een proefwerk om een punt erbij te krijgen met o.a. Pat Andrea

er erg leuk. Héél flauw werd er soms een tas van iemand doorgegeven, die zelfs wel eens stiekem uit het raam werd gegooid (niet zo aardig vooral als je niet beneden zat). De jonge Franse lerares werd nogal geplaagd door de jongens. Men stond in de rij om over een proefwerk te zeuren en als men een uur vrij had ging er soms zelfs een groepje naar een café, iets wat ik nog nooit had meegemaakt. De werkweek was ook erg leuk, eigenlijk leerde je toen pas de meeste leerlingen wat beter kennen; na ons eindexamen zijn we zelfs met een groep van 7 of zo met de fiets ergens een week gaan kamperen. Ik maakte foto's, want ik wilde toen nog persfotograaf worden.

Ik ben na het eindexamen in Leiden Rechten gaan doen, heb o.a. als studenten-assistent bij Prof Nagel, de criminoloog, gewerkt. Daarna ben ik Fiscaal Recht gaan doen. Inmiddels getrouwd, ben ik met man en 2 kleine kinderen een jaar op reis geweest in een oude Landrover, met studieboeken mee, via Nepal/India naar Afrika en vanuit Kenia naar huis. Toen we terug waren zijn we naar Nijmegen verhuisd waar ik eerst bij een kantoor in

Arnhem als fiscalist heb gewerkt (kinderen moesten soms mee en stil zijn!). Daarna heb ik tandheelkunde gedaan en ben ik in Nijmegen een praktijk begonnen.

Nu wonen we alweer ruim 20 jaar op het platteland ten zuiden van Toulouse. Parttime-werk hier vinden als tandarts bleek veel moeilijker dan ik dacht; de tandartsen zagen dat niet zo zitten en ik had geen zin meer om hier een praktijk aan huis te beginnen.

werkweek, met Jan van Gelder

Wel zijn we zowel vanuit Nijmegen als vanuit Frankrijk een aantal malen vanuit Algerije, Marokko of Tunis naar het zuiden gereden, de Sahara in. Na het begin van de 21e eeuw werd dat steeds enger, dus daar zijn we wat jaren geleden maar mee gestopt.

Ik doe nu wat alle buitenlanders hier doen: de tuin een beetje bijhouden, de hond uitlaten, cactussen kweken, veel lezen, vaak lekker eten en steeds ouder worden!

Overigens is een klasgenoot uit e.e-jaar1960, Pat Andrea, hier in Frankrijk (uiteraard in Parijs), een zeer beroemd schilder geworden.

Mijn herinneringen aan het Haganum 1954 – 1961

Gerrit van der Meij, e.e. 1961

in klas 2B

In september 1954 kwam ik aan op het Haganum, in klas 1 B. Op dat moment omvatte het Koninkrijk der Nederlanden nog net ook nog enige overzeese gebiedsdelen: Nieuw-Guinea, Suriname en de Nederlandse Antillen. De onderhandelingen over een meer gelijkwaardige relatie met Suriname en met de Antillen waren zo goed als klaar. In december 1954 kwam daartoe het Statuut van het Koninkrijk der Nederlanden gereed, en op 29 december bekwam dit rechtskracht.

Op het Haganum oefenden we ondertussen voor een concert door een groot koor onder

leiding van de leraar de heer Damsteegt. Dit concert vond plaats in Diligentia. Met onder andere een vertolking van het slavenkoor van Verdi.

In klas 2 B verbreedde zich het onderwijs in de oude talen met het Grieks. Voor het eerst kennis maken met een taal met een ander alfabet. En we bezochten de E55, een grote tentoonstelling in Rotterdam over de eerste 10 jaar van de wederopbouw en over de successen daarvan.

In klas 3 B veranderde er weer wat. Naast Frans en Engels kregen we nu ook Duits. En er kwam een nieuwe tekenleraar met een geheel andere werkwijze dan de vorige. Geen natekenen meer van een vaasje of beelden. Maar vrij tekenen, met daarnaast als vak kunstgeschiedenis. Dat vrije tekenen lag niet iedereen: zo herinner ik me dat een medeleerling, Maurice Wilk, na afloop van de tekenles een alleen geheel grijs gekleurde tekening inleverde. Op de toch ietwat verbaasde vraag van leraar Beks wat dit voorstelde zei hij: "Man in de mist".

Tijdens dit schooljaar, 1956-1957, kwam er een nieuwe leerling bij, Mici Sivirsky. Haar familie was na de Hongaarse opstand naar ons land gevlucht en hier opgevangen. Ik herinner me dat ik direct na de Russische inval in Hongarije, die een eind maakte aan deze opstand, naar de gebouwen van de CPN en van de Waarheid in Den Haag ben gefietst. De ruiten waren ingegooid en alles was kort en klein geslagen.

Aan het einde van dit schooljaar gingen we met beide 3e klassen op stap naar Zuid-Limburg. Een week lang. Ik herinner me met name m'n eerste Haganum-vriendin, de diepste sluis van Nederland (in Born) en de prachtige castellum-achtige boerderijen in Zuid-Limburg.

Aan het begin van klas 4 B, in september 1957, was er in Nederland geen geld meer voor nieuwe plannen en zelfs niet genoeg meer voor alle lopende uitgaven. Ik herinner me met name het woord "bestedingsbeperking". Ongeveer in die tijd kwam het opnemen in stereo op in plaats van in mono. Ik herinner me een voordracht van een medeleerling, Jaap Tours, die uitlegde dat stereo- weergave weinig muzikaal genoeg toevoegde voor bijna de dubbele kosten.

Aan het einde van dit schooljaar gingen we voor het eerst op stap naar het buitenland: Parijs. Met de beide 4e klassen. Georganiseerd door met name de tekenleraar de heer Beks. Eerst met de trein naar Antwerpen. Want de bus mocht in Nederland geen mensen ophalen aangezien het gangpad gebruikt werd voor extra zitplaatsen, in de vorm van halve klapstoeltjes links en rechts in het gangpad. Het was de tijd van "Buona sera, Signorina, buona sera", gezongen door Louis Prima. In Parijs hadden we een zeer gevuld programma. We hebben "alle" beroemde plekken en gebouwen bezocht en een opera bijgewoond. En de moskee van Parijs bezocht. Tijdens de reis ging de startmotor van de bus kapot. Zodat we de bus telkens bij het wegrijden even met een paar leerlingen moesten aanduwen.

juli 1958, klas 4A en 4B bij het "Institut Musulman" in Parijs

Ook nog in 4 B, of pas in 5 Bèta, is er een toneelstuk opgevoerd, in de aula. "De Spook-trein", naar een Nederlandse film uit 1939. Acht mensen zitten vast op een verlaten station....

Ook ongeveer in deze tijd werd er een kantine geopend in de kelder van het Haganum! Een noviteit. Waar chocomel en wafels te verkrijgen waren.

Buiten schooltijd heb ik nog als bijles een jaar Hebreeuws geleerd. Voor het geval ik predikant zou willen worden. Fascinerend. Een taal met alleen medeklinkers waar je de bijbehorende klinkers uit het zinsverband moet afleiden. Van rechts naar links lezen en achterin een boek beginnen.

Bijzonder in die tijd waren de lessen Nederlands en muziek van de heer Brans. Bij Nederlands las hij ons voor om ons voor literatuur te interesseren. Sindsdien ben ik een liefhebber van Elsschot. Lijmen – het Been, Kaas, het Tankschip. Fabelachtig. En bij muziek draaide hij nieuw uitgekomen grammofoonplaten. Die hij als recensent toegestuurd had gekregen. Gaaf.

Ook in die tijd kwam de televisie op. Ik mocht soms bij een medeleerling thuis, de eerdergenoemde Maurice Wilk, naar de tv komen kijken. Ik herinner me een muziekprogramma met "Rock around the Clock", van Bill Haley and his Comets. Ongelooflijk! En een

wasmiddelenreclame van OMO, waarbij uit een gesloten wasmachine overal schuim tevoorschijn kwam om te laten zien hoe goed dit wasmiddel werkte.

In 1959-1960 volgde ik de lessen in 5 Bèta opnieuw. Om een goede kans te hebben om later in één keer het eindexamen te halen. In die tijd kwam er een klas van een Berlijns gymnasium een week lang bij het Haganum op bezoek. Die ons een boek gaven van hun stad en de gebouwen vóór en ná de Tweede Wereldoorlog en met de plannen voor de wederopbouw. Het was een ietwat onwennige ontmoeting.

Ook in die klas maakten we een uitstapje naar Haarlem en Amsterdam en naar het Rijksmuseum. Waar Beks mij ineens naar voren haalde en naast een ~17e eeuws portret van een jongen neerzette. Vanwege de treffende

gelijkenis! Helaas heb ik nooit meer kunnen achterhalen welk schilderij dat was.

In 6 Bèta was er geen tijd meer voor uitstapjes. Wel voor een werkweek in Baarn. Ter voorbereiding van het eindexamen. Maar met mijn ouders bezocht ik nog wel een toneelvoorstelling van Haganum in de Haagsche Schouwburg. De Ernst van Ernst. Een befaamde komedie van Oscar Wilde. Daar heb ik zitten schateren.

Tenslotte deed ik dan in 1961 eindexamen. Met de hakken over de sloot. Maar wel met het op één na hoogste cijfer voor Duits. Zodat ik de medaille van de Duitse ambassade net misliep.

Na het eindexamen ben ik Civiele Techniek gaan studeren aan de Technische Hogeschool in Delft. Soms zing ik in mezelf nog even het begin van het Socialiter.

Een verstekeling

Suus Regehr-Lederer

In 1960 kwam ik op het Haganum, was elf en dus, volgens de norm, te jong.

De directeur van de lagere school had nog tegen mij gezegd: „Voor jou was het beter geweest, als je was gezakt voor het toelatingsexamen“, heel bemoedigend. Hoe dan ook, ik had nog nooit vreselijk mijn best gedaan en nu, ondanks To voor Latijn, Frans bij Boulan en wiskunde, bleef ik de kantjes eraf lopen en bleef dus zitten. Niet erg.

Bij de herkansing kreeg ik Westerouen voor Latijn, die van stond af aan stekelig tegen mij was. Een tweede jaar Boneschanser werd mij bespaard, maar Kloots was niet heel veel voordeliger. Ik dreigde weer ten onder te gaan, mijn moeder nam mij van school en ziet, ik mocht door naar de tweede op het Johan de Witt Lyceum. Daar vierde ik bijna luie triomfen, hoe vreemd. Ik bleef de klasgenootjes en andere leerlingen van het Haganum, waar ook

mijn oudere zusje Jacqueline op zat, als „mijns gelijke“ beschouwen, nam nauwelijks deel aan het sociale leven van het „de Witt“ maar ging naar de evenementen van het Haganum. De overgang van de vierde naar de vijfde was zo overtuigend, dat Van Duyvendijk mij in een onbewaakt ogenblik „terugnam“, niet wetende, daarmee de toorn van Westerouen op zich te laden... Zij was ertegen en bleef ertegen, ik kreeg haar voor Grieks en er deugde niets aan mij! Halverwege de vijfde liepen de spanningen zo hoog op dat mijn moeder maar weer ingreep; ondanks haar diplomatie, ondanks het feit dat zij zelf een uitstekende alpha was geweest en wij (mijn zusje en ik) haar Teubnitz edities van alle klassieke auteurs (ik herinner mij Herodotus met Latijnse voetnoten) uit de twintiger jaren met nonchalance op de bank hadden liggen, Westerouen bleef van gehard staal. Mijn zusje zat voor haar eindexamen, er dreigden repercussies, want de stemming werd onprettig ook tegen haar (zij slaagde overigens met de beste cijfers van haar jaargang).

Zo kwam ik terecht op het Haagsch Lyceum aan de Sophialaan, met kleine klasjes en deed daar in 1967 eindexamen. Ik had mij ineens

gerealiseerd dat het erop of eronder was en zes weken keihard gewerkt. En wie was mijn gecommitteerde Oude Talen? Ma van Gelder. Zij deed of ze me nog nooit eerder had gezien en gaf mij voor beide vakken een acht op het mondeling en een knipoog bij de uitreiking. Wat een genoegdoening was dit slot van mijn schooltijd!

Ik was graag op het Haganum. Ik had er vreselijk veel plezier (te veel gelachen, te veel op de gang gestaan) en ik hield van de plechtige hal, deed mee aan koor en cabaretavonden. Toen Herman Schaper, schoolvriendje sinds de lagere school, in het bestuur van de schoolbond zat, mocht ik wel eens mee, wanneer hij met lint en al op een ander schoolfeest was gevraagd, op het VCL of het Nederlands Lyceum waar wij ons mooie Latijnse „socialiter concordia“ zongen, vèr verheven boven de luidruchtige yel van het VCL.

Uiteraard heb ik mij geabonneerd op de reünisten-krant Socialiter, maar zelfs meer dan vijftig jaar later bekruipt me soms het gevoel van de verstekeling, die door de manschappen was geaccepteerd, maar van boord gejaagd door de tweede stuurman.

Aan tafel met... meneer Wubbolts

Met dank hebben wij een stukje van de Spec mogen ontvangen. In de Spec is er elke uitgave een rubriek waar leerlingen met een huidige docent van het Haganum in gesprek gaan. Dit keer is gymdocent meneer Wubbolts aan de beurt.

Swan Kuipers-Ward (klas III), Elodie Siccama Hiemstra (klas V), Toby Monté (klas V) en Jolien Groenen .

Waarom bent u gymleraar geworden?

“In de zesde zat ik op het atheneum en ik vond het lastig om iets te gaan kiezen om te doen, wat ik later zou gaan studeren of wat ik zou worden. Het leek me wel leuk om leraar te worden. Ik zat te twijfelen of ik biologie wilde studeren of de sportacademie doen. Toen heb ik gekozen voor de sportacademie. Ik vond gym een heel leuk vak en ik had een leuke docent vroeger. Toen ben ik dus leraar geworden.”

Waarom geeft u les op een gymnasium als u niet zelf op een gymnasium heeft gezeten?

“Het was niet echt een keuze, ik had gesolliciteerd bij het Maerlant en bij het Haganum. Ze hadden meer uren op het Maerlant, dus eigenlijk wilde ik daar beginnen met lesgeven. Maar daar was ik dus niet aangenomen en hier wel. Ik kreeg in eerste instantie de lessen van meneer Peters, die nu de ICT doet, hij was vroeger gymleraar. Maar zo ben ik hier dus begonnen. Ik vind het wel leuk om met gymnasiasten te werken, ik vind het namelijk heel vervelend om de hele tijd uit te moeten leggen wat links en rechts is.“

Is het Haganum een sportieve school?

“Mwahhh, je wordt hier niet geselecteerd op fysieke vaardigheden, maar op cognitieve vaardigheden. Cultuur is hier belangrijker dan sport. Dat geeft verder niets. Uiteindelijk heb je overal sportieve en niet sportieve kinderen. Het valt wel op dat er hier bijvoorbeeld minder overgewicht is, omdat de meeste kinderen komen uit gezinnen waar gezond gegeten wordt en waar er ook genoeg geld is om gezond te eten.”

Wat wilde u worden toen u klein was?

“Helikopterpiloot.”

Als u een Disney prinses zou zijn, welke zou u zijn?

“Ehmm... toch maar Doornroosje, dat je dan wakker gekust wordt door de prins. Dat is toch wel het meest prinsesachtige dat er is.”
Interviewster: “Ik ben het er niet mee eens.”

Wubbolts: “Wie zou jij kiezen?”

Interviewster: “Ik weet het eigenlijk niet.”

Wubbolts: “Shrek”

Wat is het vreemdste wat u ooit heeft meegemaakt op school?

“Er waren twee bruggers met elkaar op de vuist gegaan tijdens een basketbalspelletje, die moest ik even uit elkaar vissen. Dat is wel het

raarste wat ik nu kan bedenken. Dat is wel al acht, negen jaar geleden.”

Wat is het vreemdste dat er bij u op school gebeurd is toen u nog op school zat?

“Ik zat eigenlijk op een heel braaf schooltje dus er gebeurden niet echt gekke dingen ofzo. Het ergste dat er is gebeurd, is dat ik met Valentijnsdag in de vierde een oogje op een meisje had, maar ik kende haar helemaal niet. Toen ik een cadeautje aan haar wilde geven, wisten mijn vrienden dat ook allemaal. Ik liep toen heel die aula door met een rood hoofd. Toen heb ik het wel aan haar gegeven en nadat we een keer contact hadden gehad, bleek ze geen interesse te hebben. Dat was wel een spannend gedeelte in mijn middelbare schooltijd.

Iets anders wat er gebeurd was tijdens mijn schooltijd, was tijdens een examenfeestje toen ik naar de wc was gegaan. Al mijn vrienden vonden het heel grappig om mijn drankje weg te gooien en allemaal andere dingen door elkaar heen te mixen. Ik was inmiddels al zo ver, dat ik niet meer doorhad wat ik aan het drinken was.. Toen was ik daar zo misselijk van geworden dat ik die hele pot daar vol gekotst heb. Dat was geen leuk grapje.”

Wat zijn uw hobby's?

“Ik ga heel graag naar de sportschool, daar kan ik mijn frustratie en mijn energie wel een beetje kwijt. Even een momentje om bij te komen van alles wat er de hele tijd van me gevraagd wordt thuis en op school. Dat is mijn

hobby wel, ik heb vroeger heel veel gevoetbald maar door blessures ben ik daarmee gestopt. Ik heb heel lang piano gespeeld, dat kan ik niet meer zo goed.”

Wat was uw favoriete vak op school?

“Sowieso gym, maar ik vond Duits ook leuk, vooral omdat ik het makkelijk vond. Ik vond biologie ook interessant, maar ook gewoon de exacte vakken. Ik heb N&G gedaan, dus ik vond natuurkunde, scheikunde en wiskunde leuk. Frans niet. En geschiedenis snapte ik nooit.”

Heeft u ooit de Spec gelezen?

“Ja, ik lees altijd wel de Spec. Ik kijk heel graag naar welke verkeerde uitspraken ik nou weer gedaan heb. Ik vind de Most likely to ook altijd hartstikke grappig. Soms lees ik ook even tante Spec, wie er nou met wie heeft, ik moet toch een beetje up-to-date blijven met wat er bij de kinderen speelt.”

Wat kan u het allerbeste bij gym?

“Jullie vragen me allemaal van die uitblinkdingen. Ik ben altijd zo iemand geweest die alleen maar zeventjes haalt, nooit ergens heel slecht in of heel erg goed in. Daarom is gymleraar zijn voor mij perfect, omdat ik alles wel kan maar ik word er nooit echt supergoed in. Ik kan wel redelijk goed badminton. Turnen kan ik ook wel, maar dat doe ik niet echt meer vanwege mijn blessures. Softbal kan ik ook wel goed.. denk ik, als ik dan toch moet reflecteren op mijn eigen vaardigheden. En voetbal dan,

omdat ik jarenlang gevoetbald heb.” Is er ook iets waar u heel slecht in bent? “Niet echt, maar ik vind wel iets heel stom en daarom doen we het nooit. Dat is korfbal. Hebben jullie wel eens korfbal gedaan bij mij?”

Iedereen: “Nee”

Noem een ding wat mensen niet van u weten.

“Dat ik wel van zingen houd.”

Wilt u nu een stukje voor ons zingen?

Nee, ben je gek, tuurlijk niet. Als ik in de auto zit ga ik meestal lekker zingen. Ik heb wel een keer gezongen bij het kerstdiner met alle docenten. Toen had de personeelsvereniging een karaoke-avond georganiseerd. Dus toen vond ik het wel leuk om te zingen met wat andere jongens, maar die konden helemaal niet zingen, dus dat ging hartstikke vals.

Wat/Wie is uw favoriete liedje of zanger?

Ik vind heel veel muziek leuk, vooral jaren 80 muziek. Waar ik in mijn jeugd heel veel naar geluisterd heb, is rap en hiphop, dat zou je misschien niet zeggen. Ik luisterde veel naar Tupac!

Wat is uw lievelingskleur?

“Paars.”

Echt?

“Echt.”

Ik dacht dat het blauw zou zijn, een soort basic blauw.

“Je dacht dat ik basic Bert was of niet hè? Hij drinkt cola, zijn lievelingskleur is blauw en hij kijkt actiefilms. En de volgende week weer. Ja

niet dus.”

Heeft u een favoriet leerjaar om les aan te geven?

“Elk jaar heeft zo een beetje zijn charme. Die bruggers zijn nog zo lief en kneedbaar en makkelijk, maak ook wel een beetje druk. En als ik dan zo’n vijfde klas voor me heb denk ik: “Ah relaxed.” Eindelijk lekker klas vijf, dat is heerlijk. Ik vind zelf denk ik toch echt wel de vijfde klas het allerleukst als ik eerlijk moet zijn.”

Wat wil je nog kwijt aan de leerlingen van het Haganum?

“Ondanks dat het misschien moeilijk is om dat te realiseren als je op die leeftijd bent, dat je vooral probeert heel veel plezier te hebben met elkaar en ook de schooltijd die je hebt hier. We zijn een kleine, leuke, hechte school. Je kent veel mensen snel en makkelijk en er heerst hier gewoon een sfeer waar het heel makkelijk is om sociale contacten te maken. Wat er hier ook op deze school gebeurt, is dat we hier ook veel docenten hebben die ontzettend veel extra moeite doen voor de leerlingen. Als ik kijk naar wat we hier allemaal doen, denk ik: ‘Kan er alsjeblieft één keer een normale lesweek zijn op deze school?’ Er gebeurt zo veel hier. Ik vind ook dat er door de leerlingen iets te hard gewerkt moet worden. En daarom zeg ik ook, ondanks dat dat van je gevraagd wordt, probeer dan wel te genieten met elkaar en geniet van de leuke dingen die we hier op school doen met z’n allen. Het is zo voorbij.”

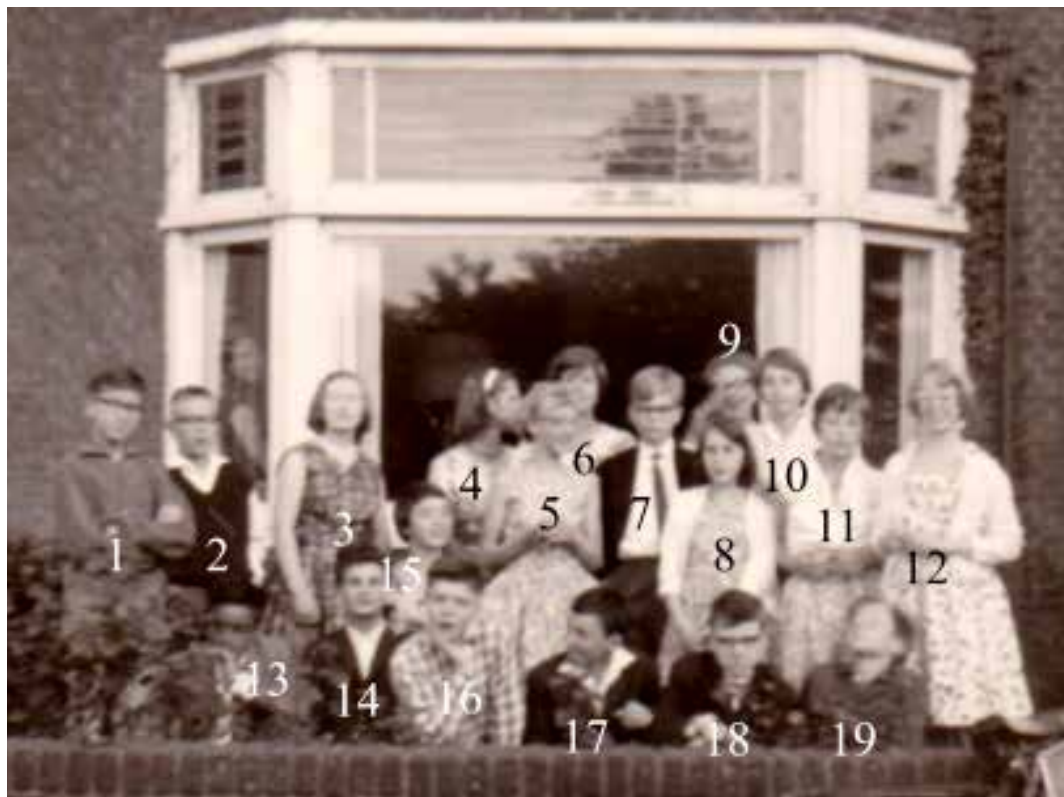
Mortui

In de rubriek Mortui worden de namen opgenomen van leden die overleden zijn. Wij stellen het op prijs als nabestaanden van een overleden lid ons op de hoogte stellen. Dat kan via mail naar abactis@socialiter.nl. Sinds het uitkomen van Socialiter nummer 40 hebben wij de volgende overlijdensberichten doorgekregen:

H. van der Veen	(Heidi)	e.e. 1952	26-01-2021
P. A. Greve	(Peter)	e.e. 1948	10-09-2021
R. Hueting	(Roefie)	e.e. 1948	24-06-2023
T. Albarda-Joppe	(Trukie)	e.e. 1961	15-01-2023
J. Reinders	(Joost)	e.e. 1951	25-08-2023
D.G. Gabry	(Dirk)	e.e. 1956	29-12-2023
R. Baruch	(Rebecca)	e.e. 2017	21-01-2024
S. Bharatsingh	(Sethies)	(docent wiskunde)	02-02-2024

Uitslag zoekplaatje Socialiter Nr. 40

De redactie heeft dit keer weer reacties gekregen op de klassenfoto uit het vorige nummer (40). Het betreft klas 1B uit 1961-1962 tijdens een klassenavond bij Jelle Jolles.

V.l.n.r.

1. Jan Weimar
2. Victor de Serière,
3. Joke Oosterbaan,
4. Magda van Balen
5. José
6. Willemien Knoppert

7. Herman Schaper
8. Malke Sons
9. Hans Mabelis
10. Ardy Kuipers
11. Paulien Kruimel
12. Marleen
13. Roy

14. Rob Cohen
15. Corleen Bruin
16. Wim Bakker
17. Ernst Huyer
18. Jan Izendoorn
19. Jelle Jolles

Vrouw kijkend uit het raam: mevrouw Versprille (oud-gymnastiekdocent)

De redactie wil graag Ardy Kuipers (e.e. 1968) en Cora Zuidam (e.e. 1967) hartelijk bedanken voor hun reacties. Wij hopen dat het volgende zoekplaatje ook weer reacties uitlokt!

Zoekplaatje Nr. 41

Deze foto is genomen in de hal van een klas uit 1992-1993. Weten jullie nog wie dit zijn?

Stuur de lijst met namen naar de e-mail van de redactie: redactie@socialiter.nl. In nummer 42 zullen we de namen bij de foto plaatsen.

Colofon

Bestuur:

Stein van Trommel (e.e. 2020)

Praeses

Bart-Jan van Trommel (e.e. 1982)

Vicepraeses

Elise Stroop (e.e. 2020)

Abactis

Pieter Onderwaater (e.e. 2001)

Quaestor

Emma van Gijn (e.e. 2020)

Lid

Rector Gymnasium Haganum

Jan Willem van Poortvliet

Redactie

Stein van Trommel

Elise Stroop

E-mailadres: redactie@socialiter.nl

Lidmaatschap

Opgeven via de website van Socialiter of
via abactis@socialiter.nl

Contributie: € 22,50 per jaar

IBAN: NL32 INGB 0006 8921 67

BIC: INGBNL2A

Ledenadministratie

Elise Stroop

E-mailadres: abactis@socialiter.nl

Help Socialiter het ledenbestand up-to-date te houden door aanpassingen in contactgegevens zo spoedig mogelijk door te geven. Dit kan via de eerder genoemde e-mailadressen.

U kunt Socialiter machtigen om jaarlijks het lidmaatschap automatisch te laten incasseren. Neem voor vragen contact op met de ledenadministratie.

Digitaal

Webmaster: Stein van Trommel

E-mailadres: webmaster@socialiter.nl

Website: www.socialiter.nl

Fotohoek: <https://socialiter.piwigo.com>

Facebook: <https://www.fb.com/socialiter/>

Socialiter is ook te vinden op LinkedIn en Instagram.

Oplage:

630 exemplaren

Omslagfoto:

De hal

Lay-out

Dona Söhngen (e.e. 1965)

Socialiter

Vivat, Vivat, Societas

L. Spanjaard, 1912

1. So - cia - li - ter con - cor - di - a nos ha - bet et ha - be - bit Do -
2. Po - ë - tae su - mus, mu - si - ci, ri - di - cu - li, auc - to - res Et
3. Pe - ri - tus prae - ses, ad - mi - nis - trant, scri - ba stu - di - o - sus E -
4. Spe - ra - mus nos fe - li - ci - ter con - sta - re so - cie - ta - tem Per

1. nec cru - de - lis mors om - nes a - mi - cos nos de - le - bit Dum
2. ca - ni - mus ex a - ni - mo pu - el - las et a - mo - res Sed
3. gre - gi - ë, cum temp - tet ra - ro a - li - quis bel - lo - sus So -
4. sem - per om - nia tem - po - ra ad mun - di vas - ti - ta - tem Et

1. um - brae va - nae e - ri - mus in Tar - ta - ro in - a - ni!
2. ta - men su - mus ju - ve - nes non ru - des at ur - ba - ni!
3. cia - li - tem ut per - tur - bet: sunt co - na - tus va - ni!
4. si - mus sem - per hi - la - res et a - la - cres et sa - ni!

- Vi - vat, Vi - vat, So - cie - tas Gym - na - si - i Ha - ga - ni!